

EU - PŘEHLED VYJEDNÁVANÝCH DOHOD O VOLNÉM OBCHODU (FTA) A DALŠÍCH OBCHODNÍCH DOHOD

STÁT	SOUČASNÝ STAV	DALŠÍ KROKY	POZNÁMKY
SEVERNÍ AMERIKA			
USA	<p>Od července 2013 proběhlo třináct kol jednání, poté byla jednání s USA o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP) na konci 2016 pozastavena.</p> <p>V návaznosti na Společné prohlášení předsedy EK Junckera a prezidenta Trumpa z července 2018 přijala dne 18. ledna 2019 EK dvě vyjednávací směrnice pro obchodní rozhovory EU-USA: jednu k posuzování shody a druhou k eliminaci cel na průmyslové zboží. Rada EU poté obě schválila 15. dubna 2019.</p> <p>Dne 25. července 2019 vydala EK zprávu o naplňování společného prohlášení z ledna 2018 a výsledcích práce společné výkonné pracovní skupiny. Jak zpráva uvádí, za posledních 12 měsíců výrazně vzrostl vývoz LNG z USA do EU (o 367%). Za první polovinu roku 2019 mířila celá třetina amerického exportu LNG do EU. Vedle toho se téměř o 100% zvýšil dovoz amerických sójových bobů do EU. USA jsou nyní největším dodavatelem sóji do EU s potenciálem dovoz ještě dále zvýšit v návaznosti na rozhodnutí EK z ledna 2019 povolující využití americké sóji při výrobě biopaliv.</p> <p>S ohledem na schválení vyjednávací směrnice pro horizontální dohodu o posouzení shody z dubna 2019 proběhla již tři kola jednání o regulatorní spolupráci. Jistého pokroku bylo dosaženo v oblasti farmaceutik, lékařských přístrojů a kyberbezpečnosti. U farmaceutik bylo dosaženo průlomu 11. července 2019, když byly všechny úřady členských států EU uznány podle Dohody o vzájemném uznávání (MRA) správných výrobních postupů v humánní medicíně (což přineslo firmám snížení nákladů a administrativní náročnosti díky ukončení duplicitních inspekcí).</p> <p>Vzájemné V oblasti eliminace cel na průmyslové zboží nicméně vyjednávání dosud zahájena nebyla, a to kvůli pokračujícím rozdílům v cílech obou stran.</p>	<p>Další termíny jednání dosud nejsou známy.</p>	<p>Ve vztahu EU-USA jde především o to zabránit negativnímu dopadu opatření USA. To, že se podaří vyjednat dílčí úspěch (schůzka Trump – Juncker), ještě neznamená obrát ve vztazích. Obchodní spor EU-USA sice neeskaluje, ale není to ještě obrát.</p> <p>EU má upozorňuje na svůj pokračující zájem o ukončení zdanění na ocel a hliník pocházející z EU ze strany USA.</p> <p>Jak EU zdůrazňuje, mezi USA a EU jde o největší hospodářský vztah na světě. Vzájemný obchod mezi USA a EU dosahuje 1 bilionu USD ročně, což představuje obousměrnou výměnu vyšší než 3 mld EUR denně.</p>

KANADA	Evropská rada schválila návrh Komplexní hospodářské a obchodní dohody (CETA) 28. října 2016. Následně byla dohoda 30. října 2016 během bilaterálního summitu EU-Kanada podepsána. Evropský parlament ji schválil 15. února 2017.	Dohoda vstoupila provizorně v platnost 21. září 2017. Plně a definitivně bude platná, jakmile ji ratifikují národní parlamenty všech členských států EU.	Implementace dohody pokračuje dobře. Export se navýšil, v některých zemích a sektorech velmi výrazně. Zatím exportéři registrují dva problémy, a to v oblasti vína a alkoholu a u kvót na dovoz sýrů do Kanady.
---------------	--	--	---

ASIE

JAPONSKO	<p>Principiální dohody o hospodářském partnerství (EPA) bylo dosaženo 6. července 2017. Evropská rada dohodu EPA odsouhlasila 18. dubna 2018.</p> <p>Japonský i evropský parlament ji schválily v prosinci 2018.</p>	<p>Dohoda vstoupila v platnost 1. února 2019. Dále pokračují separátní jednání o Dohodě na ochranu investic (IPA). Ačkoli většina ustanovení již byla dojednána, Japonsko dosud odmítá některé procedurální součásti dohody (ICS). Zatím poslední kolo jednání o IPA proběhlo v březnu 2019.</p> <p>Další kolo jednání je plánováno na podzim 2019.</p>	<p>Nepokrývá oblast investiční ochrany a digitální kapitoly, ale zavazuje obě strany, aby tyto dvě oblasti vyjednaly během 3 let (data mohou nyní mezi EU a Japonskem téct na základě tzv. adequacy decision, které bylo dojednáno 16. 7.). Jedná se o jednu z nejambicióznějších dohod EU, kterou byznys velmi podporuje.</p> <p>EPA odstraňuje naprostou většinu cel pro firmy z EU, která dosud ročně dosahovala 1 mld. EUR, otevírá japonský trh hlavním evropským zemědělským exportům a zvyšuje příležitosti v celé řadě dalších odvětví. Stanovuje nejvyšší standardy v oblasti práce, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele, ochrany dat, garantuje bezpečnost veřejných služeb a obsahuje i kapitolu věnovanou udržitelnému rozvoji. Poprvé v historii obsahuje tato dohoda zvláštní odkaz na Pařížskou dohodu o klimatu.</p> <p>SPČR obecně v obchodních dohodách nepodporuje posilování kapitol o udržitelnosti, sociálních aspektech a sankcí za jejich neplnění (týká se např. i dohody s Vietnamem) a považuje toto za nežádoucí trend. SP ČR a další průmyslové svazy EU apelovaly na poslance EP, aby upřednostnili při hlasování velké výhody, které dohoda byznysu přináší, a uspěly.</p>
-----------------	--	---	---

<p>ČÍNA - Investice</p>	<p>Mandát k zahájení vyjednávání o nové Dohodě o partnerství a spolupráci s Čínou byl schválen Radou v prosinci 2005.</p> <p>Evropská rada pověřila 18. října 2013 EK, aby zahájila jednání o komplexní investiční dohodě EU-Čína. Jednání o komplexní investiční dohodě EU-Čína byla formálně zahájena na summitu EU-Čína 21. listopadu 2013 v Pekingu. Cílem této dohody je odstranit překážky přístupu na trh pro investice a poskytnout vysokou úroveň ochrany pro investory a investice na trzích v EU a v Číně. Má nahradit 26 existujících dvoustranných investičních smluv mezi jednotlivými členskými státy EU a Čínou jednou jedinou komplexní investiční dohodou.</p> <p>V roce 2016 vyjednavací EU a Číny dosáhli jasných závěrů ohledně ambiciózního a komplexního rozsahu investiční dohody EU-Čína a dali dohromady společný text pro další jednání. V pořadí 21. kolo jednání se konalo v Pekingu v týdnu od 10. června 2019.</p> <p>Separátní jednání s Čínou o aktualizaci Dohody o obchodní a hospodářské spolupráci z roku 1985 byla zahájena v roce 2017, ale od roku 2011 stagnují pro rozdíly v mandátech a očekáváních obou stran.</p>	<p>Pro další, v pořadí 22. kolo vyjednávání nebyl dosud stanoven termín.</p>	<p>Čína se nyní obrací na EU i díky tomu, že se odvrací od USA. Spolupracuje na řešení situace s odvolacím orgánem WTO.</p> <p>Čína v bilaterální investiční dohodě poprvé představila kapitolu věnovanou přístupu na trh, která ovšem nepřináší mnoho nového.</p> <p>Co se týče bilaterální investiční dohody, nepodařil se téměř žádný pokrok.</p>
<p>ASEAN</p>	<p>Jednání se 7-mi členskými státy regionálního uskupení ASEAN byla zahájena v červenci 2007 a v březnu 2009 pozastavena.</p> <p>Následně Rada EU souhlasila s tím, aby EK zahájila se zeměmi ASEANu vyjednávání o FTA na bilaterální bázi. Jednání se Singapurem a Malajsií byla zahájena 2010, s Vietnamem 2012, Thajskem 2013 a Myanmarem 2014. Jednání s Filipínami a Indonésií započala v roce 2016.</p> <p>V březnu 2018 pověřili odpovědní ministři uvedených zemí své resorty "pokračováním snah o přípravu budoucího rámce pro pokračování vyjednávání s EU".</p>	<p>Čeká se na potvrzení termínu dalšího kola jednání, které by se mělo uskutečnit během léta 2019.</p>	
<p>SINGAPUR</p>	<p>Jednání byla zahájena v roce 2010 a dokončena 2012, s výjimkou ustanovení o ochraně investic, která byla finalizována až 2014 a následně 2017 novelizována (aby vyhovovala novému přístupu EU k ochraně investic a řešení sporů).</p> <p>Na základě rozhodnutí ESD z května 2017 byly výsledky jednání se Singapurem rozděleny do dvou samostatných dohod - Dohody o volném obchodu (FTA) a Dohody o ochraně investic (IPA). Obě byly podepsány 19. října 2018 a následně dne 13. února 2019 schváleny Evropským parlamentem.</p>	<p>Aby mohla Dohoda o ochraně investic vstoupit v platnost, musí být nyní ještě ratifikována národními parlamenty členských zemí EU.</p>	

MALAJSIIE	Jednání o obchodní a investiční dohodě byla zahájena 2010 a v roce 2012 následně na žádost Malajsie pozastavena. V roce 2016 bylo iniciováno posouzení možností na obnovu vyjednávání. EU usiluje o komplexní a ambiciózní dohodu, podobnou té uzavřené se Singapurem nebo Vietnamem.	Před obnovením vyjednávání je třeba, aby se vyjednavací EU a Malajsie osobně setkali na úrovni adekvátní pro dojednání dohody. Vláda, která se v Malajsi ujala mandátu po všeobecných volbách v květnu 2018, se k otázce obnovení jednání s EU dosud nevyjádřila.	
VIETNAM	Obchodní a investiční vyjednávání byla zahájena v roce 2012 a dokončena 2015. Na základě rozhodnutí ESD z května 2017 byly výsledky jednání s Vietnamem (podobně jako u Singapuru) rozděleny do dvou samostatných dohod - Dohody o volném obchodu (FTA) a Dohody o ochraně investic (IPA). Obě dohody byly podepsány 30. června 2019.	Před vstupem v platnost byly obě dohody postoupeny ke schválení EP. Dohoda o ochraně investic bude poté muset být ratifikována ještě národními parlamenty členských zemí EU.	EK usiluje o schválení dohod na začátku 2019, ale záleží na EP. Ten má výhrady k části věnované obchodu a udržitelnému rozvoji, ale je nepravděpodobné, že by v EP byla taková síla, která by dokázala sankce proti Vietnamu prosadit.
THAJSKO	Vyjednávání byla zahájena 2013. Do vojenského převratu v Thajsku v květnu 2014 se uskutečnila celkem 4 kola jednání, nicméně po převratu již nebyla žádná další jednání naplánována.	Podle závěrů Rady z prosince 2017 mohou být jednání o FTA s Thajskem obnovena až po ustavení demokratické civilní vlády v zemi. EU je připravena v takovém případě jednání o dohodě znovu zahájit.	
INDONÉSIIE	Na základě rozhodnutí Rady byla Komisí jednání o FTA zahájena v září 2016 v Bruselu. Zatím poslední kolo jednání se konalo v týdnu od 17. června 2019 v Indonésii.	Příští (9.) kolo jednání se uskuteční v týdnu od 30. září 2019 v Bruselu.	Hlavní problém při vyjednávání bude otázka udržitelného rozvoje. Snižování cel jde víceméně dobře. Na Indonésii je vidět, že jí na uzavření dohody velmi záleží.
FILIPÍNY	Obchodní a investiční jednání byla zahájena v prosinci 2015. První kolo vyjednávání proběhlo v květnu 2016 v Bruselu a druhé kolo v únoru 2017 v Cebu City na Filipínách.	Termín pro pokračování jednání zatím nebyl stanoven.	
MYANMAR/ BURMA	EU zaslala návrh dohody myanmarským partnerům v prosinci 2014. Od té doby proběhla v roce 2015-16 celkem 4 kola jednání a jedna technická konzultace v dubnu 2017.	Termín pro pokračování jednání zatím nebyl stanoven.	Bylo dosaženo slibného pokroku, nicméně je třeba pokračovat s technickými konzultacemi.
INDIE	Vyjednávání ambiciózní a široce pojaté FTA byla zahájena v červnu 2007 a po 12 kolech formálního jednání byla <i>de facto</i> pozastavena kvůli rozdílným názorům na rozsah a cíle budoucí dohody.	Obě strany zůstávají v pravidelném kontaktu se snaze připravit správné podmínky pro obnovu jednání.	Jakmile bude dosaženo dostatečné shody ohledně rozsahu a cílů budoucí obchodní dohody, je EU připravena v jednáních o posílení hospodářského partnerství s Indií pokračovat.

OCEÁNIE

AUSTRÁLIE	Jednání o komplexní obchodní dohodě byla zahájena v červnu 2018. První kolo se konalo v Bruselu ve dnech 2.-6. července 2018, druhé kolo v týdnu od 19. listopadu 2018 v Austrálii, třetí kolo jednání proběhlo v týdnu od 25. března v Austrálii a čtvrté kolo jednání v týdnu od 1. července 2019 v Bruselu.	Páté kolo jednání proběhne v říjnu 2019 v Austrálii.	Mezi problematické oblasti patří zemědělství a zeměpisná označení. Znění některých částí budoucí dohody již bylo předběžně schváleno.
NOVÝ ZÉLAND	Vyjednávání bylo zahájeno 21. června 2018, první kolo formálních jednání proběhlo v Bruselu ve dnech 16.-20. července 2018. Druhé kolo se uskutečnilo ve Wellingtonu ve dnech 8.-12. října 2018 a bylo následováno mezi schůzkou v Bruselu 12.-14. prosince 2018. Třetí kolo jednání proběhlo v Bruselu v týdnu od 18. února 2019, čtvrté kolo v týdnu od 13. května 2019 na Novém Zélandu a zatím poslední (5.) kolo jednání proběhlo v týdnu od 8. července 2019 v Bruselu.	Termín dalšího kola jednání bude stanoven.	Mezi problematické oblasti patří zemědělství a zeměpisná označení. Dosavadní intenzivní diskuze pokryly většinu témat budoucí dohody. U některých z nich se již přiblížily k dohodě o předběžných závěrech.

LATINSKÁ AMERIKA

MERCOSUR	<p>Politické dohody (<i>agreement in principle</i>) bylo u FTA dosaženo v červnu 2019.</p> <p>Jednání na základě vyjednávacích směrnic z roku 1999 byla obnovena po vzájemné výměně nabídek přístupu na trh v roce 2016. První kolo jednání proběhlo v Bruselu v říjnu 2016. Po něm následovala řada jednání střídavě v zemích sdružení Mercosur a v Bruselu, závěrečné (38.) kolo proběhlo v dubnu 2019.</p>	<p>Výsledné texty politické dohody byly publikovány na webu DG Trade. Prozatím jsou k dispozici ve 4 jazycích: angličtině, španělštině, portugalské a francouzštině, a to pouze pro předběžnou informaci, bez právní závaznosti a bez finální podoby: http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2048.</p> <p>Nyní musejí projít zevrubnou právní revizí a být přeloženy do všech jazyků EU. Až poté může Komise zahájit nezbytné kroky pro předložení dohody ke schválení Radě EU a EP.</p>	<p>Dohoda odstraní většinu cel na vývoz z EU do zemí Mercosur, čímž Unii ušetří více než 4 mld EUR ročně. Země Mercosur zajistí ochranu celkem 355 evropským geografickým označením. Dohoda vytvoří nové příležitosti otevřením sektoru služeb a trhu s celostátními vládními zakázkami. Stanovuje nejvyšší standardy bezpečnosti potravin a ochrany spotřebitele. Zajišťuje smluvním stranám právo na regulaci ve veřejném zájmu a zachovává právo poskytovat veřejné služby způsobem, které samy považují za adekvátní. Kapitola o obchodním a udržitelném rozvoji zahrnuje silné předpisy o ochraně pracovních práv a životního prostředí, včetně závazku účinně provádět Pařížskou klimatickou dohodu a explicitní odkaz na zásadu předběžné opatrnosti. Organizace občanské společnosti mají hrát aktivní roli při dohledu na provádění celé dohody.</p>
MEXIKO	Proces modernizace Globální dohody mezi EU a Mexikem byl zahájen v Bruselu v červnu 2016. Dne 21. dubna 2018 bylo dosaženo politické dohody, která byla rovněž publikována na webu Direktorátu EU pro obchod. Následně byl finalizován i právní text dohody.	Čeká se na stanovisko Mexika ohledně přístupu na trh veřejných zakázek.	Podniky z EU a z Mexika budou mít stejné podmínky při ucházení se o veřejné zakázky jak v EU, tak na federální úrovni v Mexiku. Mexiko se zavázalo projednat ještě před podpisem dohody s jednotlivými státy federace právo firem z EU ucházet se o veřejné zakázky rovněž na úrovni jednotlivých mexických států.

CHILE	První kolo jednání proběhlo 16. listopadu 2017 v Bruselu. Prozatím poslední (5.) kolo vyjednávání se uskutečnilo v Bruselu v týdnu od 15. července 2019.	Další kolo jednání o obchodní dohodě se uskuteční v Chile, přesný termín bude teprve stanoven.	Nejsou téměř žádná cla, která by se dala odstranit. Řeší se hlavně práva duševního vlastnictví, energie a suroviny a ochrana zeměpisných označení. Problematický je pro Chile i systém investičních soudů.
--------------	--	--	--

KANDIDÁTSKÉ ZEMĚ

TURECKO	V roce 2016 připravila Komise návrh vyjednávacích směrnic. V roce 2017 je projednaly pracovní skupiny Rady a EP. Nyní je na Radě, aby práci na vyjednávacích směrnicích dokončila.	Jednání s tureckou stranou mohou teoreticky začít, jakmile Rada EU schválí vyjednávací směrnice.	V závěrech Rady EU pro všeobecné záležitosti z června 2018 (bod 35) se nicméně uvádí, že: „ <i>Turecko se od EU nadále vzdaluje. Přístupová jednání s Tureckem byla proto pozastavena a nepředpokládá se, že by mohla být zahájena nebo dokončena práce na dalších kapitolách ani na modernizaci celní unie mezi EU a Tureckem.</i> “
----------------	--	--	---

BOSNA A HERCEGOVINA	Stabilizační a asociační dohoda mezi EU a BaH (SAA) byla podepsána v červnu 2008 a vstoupila v platnost v červnu 2015. Její obchodní část vstoupila v platnost v červenci 2008 ve formě Dočasných dohod o obchodě a o otázkách s obchodem souvisejících.	V současné době pokračují jednání o vstupu BaH do WTO.	
----------------------------	--	--	--

SRBSKO	Stabilizační a asociační dohoda mezi EU a Srbskem (SAA) byla podepsána v dubnu 2008 a vstoupila v platnost v září 2013. Její obchodní část vstoupila v platnost v červenci 2010 ve formě Dočasných dohod o obchodě a o otázkách s obchodem souvisejících.	V současné době pokračují jednání o vstupu Srbska do WTO.	
---------------	---	---	--

JIŽNÍ STŘEDOMOŘÍ & BLÍŽKÝ VÝCHOD

EU si vybuodovala síť tzv. asociačních dohod, které obsahují reciproční dohody o volném obchodu omezené na obchod se zbožím, celkem s 8 státy tohoto regionu (kromě Libye a Sýrie). V zájmu rozvoje širší regionální spolupráce podporuje EU sjednávání FTA mezi těmito státy navzájem a jejich zapojení do systému celoevropsko-středomořské kumulace původu (na kterém participují rovněž státy EFTA a západního Balkánu).

V rámci asociačních dohod byla zahájena celá řada bilaterálních vyjednávání s jednotlivými zeměmi regionu, která se snaží doplnit a rozšířit tyto dohody v oblastech jako jsou zemědělství, průmyslové standardy, řešení sporů, služby a usazování.

Řada těchto jednání byla již úspěšně dokončena, zatímco jiná dosud probíhají a nakonec by mohla být začleněna do DCFTA (Deep and Comprehensive Free Trade Area). Zahájit bilaterální vyjednávání směřující k ustavení DCFTA - Hluboké a komplexní zóny volného obchodu s Egyptem, Jordánskem, Marokem a Tuniskem pověřila Rada EU Komise dne 14. prosince 2011.

V rámci přípravy na budoucí vyjednávání byla s jednotlivými zeměmi zahájena jednání o rozsahu budoucích dohod. V Maroku, Tunisku a Jordánsku proběhla v březnu 2012 a v Egyptě v červnu 2013.

Následně byla zahájena jednání DCFTA s Marokem (březen 2013) a Tuniskem (říjen 2015).

<p>MAROKO</p>	<p>Asociační dohoda EU-Maroko byla podepsána v únoru 1996 a vstoupila v platnost v březnu 2000. Obě strany následně dojednaly ještě dodatečný protokol stanovující mechanismus řešení sporů, který vstoupil v platnost v listopadu 2012, a dohodu o další liberalizaci obchodu se zemědělskými výrobky, která vstoupila v platnost v říjnu 2012.</p> <p>V březnu 2013 bylo mezi EU a Marokem zahájeno vyjednávání DCFTA.</p> <p>Zatím proběhla celkem čtyři kola jednání (zatím poslední z nich v dubnu 2014) a na stůl byly dány návrhy textů všech kapitol.</p>	<p>Vyjednávání byla dočasně pozastavena s ohledem na plán Maroka zrealizovat v této souvislosti dodatečné studie před pokračováním v jednáních. Na konec roku 2018 byla naplánována vzájemná setkání ke zjištění možnosti znovuzahájit vyjednávání.</p>	
----------------------	---	---	--

<p>TUNISKO</p>	<p>Asociační dohoda EU-Tunisko byla podepsána v červenci 1995. V platnost vstoupila v březnu 1998.</p> <p>V prosinci 2009 podepsala EU rovněž dohodu o mechanismu řešení sporů, která vstoupila v platnost v září 2011. V říjnu 2015 zahájili EU a Tunisko vyjednávání DCFTA.</p> <p>Bilaterální vyjednávání o liberalizaci v oblasti zemědělství a obchodu se službami a usazení budou integrována do DCFTA.</p> <p>Dosud proběhla čtyři kola jednání, poslední z nich v týdnu od 28. dubna 2019 v Tunisu.</p>	<p>Příští kolo jednání proběhne v Bruselu, termín bude ještě stanoven.</p>	
-----------------------	---	--	--

Státy ACP (**Afrika, Karibik a Pacifik**): [Viz přehled Dohod o hospodářském partnerství \(Economic Partnership Agreements – EPAs\)](#)

Další typy obchodních vyjednávání byla zahájena s následujícími zeměmi: **Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Kyrgyzstán, Uzbekistán**